

Výbor pre rybárstvo
predseda

NÁVRH 6.12.2024

Pán Bernd LANGE
predseda
Výbor pre medzinárodný obchod
BRUSEL

Vec: Stanovisko Výboru pre rybárstvo (PECH) k Dodatkovému protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Nórskym kráľovstvom a k Dodatkovému protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Islandom (2024/0052(NLE))

Vážený pán predseda,

v nadväznosti na rozhodnutie koordinátorov výboru PECH zo 16. septembra 2024 prijal Výbor pre rybárstvo XX. januára 2025¹ toto stanovisko vo forme listu k postupu 2024/0052(NLE) s osobitným zreteľom na dva protokoly s Nórskom a Islandom v rozsahu, v akom sa týkajú záležitostí súvisiacich s rybárstvom.

S úctou

Carmen Crespo Díaz

¹ Na hlasovaní sa zúčastnili: [] ([predseda/predsedníčka]/[úradujúci (-a)] [predseda/predsedníčka]), ... ([podpredseda/podpredsedníčka]), ... ([podpredseda/podpredsedníčka]), ... ([spravodajca/spravodajkyňa] výboru požiadaného o stanovisko), ... (náhradník ...), ... (náhradník ... podľa článku 20160 ods. 7 rokovacieho poriadku), ... a ...) (1) (2)

c/c: Legislatívna koordinácia

STANOVISKO

Výboru pre rybnárstvo pre Výbor pre medzinárodný obchod

o uzavretí v mene Európskej únie Dohody medzi Európskou úniou, Islandom, Lichtenštajnským kniežatstvom a Nórsnym kráľovstvom o finančnom mechanizme EHP na obdobie od mája 2021 do apríla 2028, Dohody medzi Nórsnym kráľovstvom a Európskou úniou o nórskom finančnom mechanizme na obdobie od mája 2021 do apríla 2028, Dodatkového protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Nórsnym kráľovstvom a Dodatkového protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Islandom - 2024/0052(NLE)

Prijaté XX. januára 2025

A. keďže Komisia predložila 4. marca 2024 návrh (COM(2024)97) rozhodnutia Rady o uzavretí v mene Európskej únie Dohody medzi Európskou úniou, Islandom, Lichtenštajnským kniežatstvom a Nórsnym kráľovstvom o finančnom mechanizme EHP na obdobie od mája 2021 do apríla 2028, Dohody medzi Nórsnym kráľovstvom a Európskou úniou o nórskom finančnom mechanizme na obdobie od mája 2021 do apríla 2028, Dodatkového protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Nórsnym kráľovstvom a Dodatkového protokolu k Dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Islandom;

B. keďže Rada sa 25. júna 2024 rozhodla požiadať Európsky parlament, aby udelil súhlas s revidovaným návrhom rozhodnutia Rady o uzavretí uvedených dohôd a dodatkových protokolov (dokument Rady 10005/24); keďže tieto štyri medzinárodné dohody podpísala Rada 5. septembra 2024 s cieľom ich predbežného vykonávania;

Výbor pre rybnárstvo:

1. pripomína, že dohody s tretími krajinami týkajúce sa rybnárstva by mali byť založené na udržateľnom a zodpovednom využívaní morských vodných zdrojov a mali by vychádzať z najlepších dostupných vedeckých odporúčaní;

2. pripomína, že je dôležité, aby rybnárske flotily EÚ uplatňovali svoje práva na udržateľné, predvídateľné a stabilné využívanie populácií rýb v severovýchodnom Atlantiku v súlade s medzinárodným právom a mnohostrannými alebo dvojstrannými rybnárskymi dohodami, najmä s Nórskom;

3. zdôrazňuje, že vzťahy EÚ s Nórskom v oblasti rybnárstva sa od brexitu výrazne zhoršili, a vyjadruje hlboké znepokojenie nad stále menšou ochotou Nórska spolupracovať s EÚ, pokiaľ ide o riadenie rybnárstva a flotíl, ktoré tieto zdroje využívajú;

4. v tejto súvislosti pripomína rozhodnutia Nórska znížiť kvóty EÚ na tresku škvrnitú a obmedziť plavidlám EÚ prístup do vôd súostrovia Svalbard, čo je v rozpore s Parížskou zmluvou o Špicbergoch; pripomína tiež, že Nórsko má od roku 2021 stanovené jednostranné kvóty na makrelu atlantickú, ktoré výrazne presahujú akékoľvek predtým dohodnuté podiely na úlovkoch, sú na úkor flotíl a prevádzkovateľov EÚ a vedú k nadmernému výlovu; ďalej

pripomína nekooperatívny postoj Nórska na fórach pre riadenie rybárstva v severovýchodnom Atlantiku, ktorý je zameraný na prehodnotenie dlhodobých dohôd o spoločnom využívaní populácií rýb a ide proti dôležitým záujmom EÚ v oblasti rybárstva, pokiaľ ide o iné spoločne využívané populácie, ako sú sled' atlantický alebo sebastesy;

5. upozorňuje, že nórsky daňový systém v oblasti CO₂ uplatňovaný na rybárske plavidlá pôsobiace vo vodách do 250 nm od základnej línie (teda čiastočne v medzinárodných vodách) je úplne diskriminačný voči flotilám EÚ, keďže nórske plavidlá zaň dostávajú určitú formu kompenzácie; uznáva však, že výnimka Nórska pre rybolov vo vzdialených vodách sa v období od 2025 do 2028 postupne zruší;

6. vyjadruje poľutovanie a vážne znepokojenie, že Nórsko aj naďalej poskytuje ruským rybárskym plavidlám prístup do štyroch svojich prístavov;

7. podčiarkuje prvoradý význam trhu EÚ pre nórske produkty rybolovu a akvakultúry; domnieva sa, že prístup na európsky trh s morskými plodmi by sa mal poskytnúť len vtedy, ak sa Nórsko zaviazne zabezpečiť rovnaké podmienky pre rybárov z EÚ a Nórska a ak budú chránené záujmy EÚ, najmä záujmy rybárov a chovateľov rýb a prevádzkovateľov v hodnotovom reťazci morských plodov;

8. vyjadruje preto poľutovanie nad tým, že Komisia uzavrela nevyváženú dohodu o obnovení protokolu, ktorým sa udeľujú colné koncesie na produkty rybárstva dovážané z Nórska, o ktorej sa rokovalo netransparentne a bez náležitých konzultácií; domnieva sa, že tento protokol mal byť zaradený do širšieho kontextu vzťahov EÚ s Nórskom a je premárnenou príležitosťou využiť pákový efekt EÚ v iných oblastiach na motivovanie Nórska k väčšej spolupráci s EÚ v otázkach rybárstva;

9. dôrazne nabáda Komisiu, aby k vzťahom medzi EÚ a Nórskom pristupovala plne transparentne a holisticky, prepojením preferenčného prístupu na trhy EÚ s ochranou legitímnych a historických záujmov EÚ v oblasti rybárstva, ako aj otázkami týkajúcimi sa udržateľnosti; v tejto súvislosti víta, že Komisia iniciovala dialóg na vysokej úrovni medzi EÚ a Nórskom o rybárstve, a podčiarkuje veľký význam tohto dialógu, ktorý vedie ku konkrétnym výsledkom pre prevádzkovateľov rybolovu v EÚ;

10. veľmi víta návrh Komisie na nariadenie, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1026/2012 o určitých opatreniach na účely ochrany populácie rýb v súvislosti s krajinami, ktoré umožňujú neudržateľný rybolov (2024/224(COD)), s cieľom posilniť nástroje EÚ určené na riešenie neudržateľných rybolovných postupov krajín mimo EÚ a situácií, keď krajiny mimo EÚ nespupracujú pri riadení rybárstva v oblasti populácií rýb spoločného záujmu;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že protokoly o obchode s produktmi rybárstva medzi EÚ a Nórskom a Islandom sa už predbežne vykonávajú bez toho, aby sa počkalo na súhlas Európskeho parlamentu;

12. uznáva hodnoty a recipročné výhody Dohody o EHP, ktoré umožňujú spoluprácu a dobré susedské vzťahy a zabezpečujú predvídateľnosť pre prevádzkovateľov na oboch stranách, ako aj to, že dohody o finančnom mechanizme medzi Európskou úniou a krajinami EHP veľmi významne prispievajú k znižovaniu hospodárskych a sociálnych rozdielov v EHP;

13. vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia nijako objektívne neodôvodnila prepojenie medzi štyrmi dohodami a protokolmi, keď navrhla, aby ich Rada uzavrela v jednom rozhodnutí (COM(2024) 97 final); zdôrazňuje, že Komisia naopak uvádza, že protokoly o obchode s rybami medzi EÚ a Islandom a medzi EÚ a Nórskom boli preskúmané súbežne, ale nezávisle od rokovaní o finančných mechanizmoch;

14. upozorňuje na to, že napriek odlišným právnym základom, ktoré navrhla Komisia na uzavretie týchto štyroch rôznych dohôd a protokolov, sa Rada sa rozhodla predložiť ich Parlamentu na udelenie súhlasu v jednom balíku s jediným právnym základom;

[MOŽNOSŤ 1 – zamietnutie protokolu s odpoveďou NIE]

15. vzhľadom na uvedené skutočnosti **vyjadruje nesúhlas s uzavretím protokolu o rybárstve medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Nórskom**; vyzýva preto Výbor pre medzinárodný obchod, aby odmietol uzavretie tohto protokolu s Nórskom, a tým aj uzavretie druhého protokolu a dohôd, s ktorými je nedeliteľne spojený v rámci jedného „balíka“ rozhodnutí;

[MOŽNOSŤ 2 – schválenie]

15. naliehavo vyzýva Komisiu, aby pozorne a v záujme všetkých strán sledovala vykonávanie oboch protokolov; v prípade ich nedodržiavania alebo vtedy, ak bude aj naďalej zlyhávať dialóg založený na dobrej viere a spolupráci s Nórskom v otázkach rybárstva, vyzýva Komisiu, aby využila opatrenia reakcie stanovené v nariadení (EÚ) č. 1026/2012, ktoré môžu zahŕňať obmedzenie dovozu produktov rybárstva alebo prístupu do prístavov EÚ;

16. opätovne vyslovuje vážne znepokojenie v súvislosti s obmedzeniami a nevyváženosťou protokolu o rybárstve medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Nórskom, avšak **vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby odporučil schválenie štyroch medzinárodných dohôd ako jedného balíka.**

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJKYNI POSKYTLI INFORMÁCIE

Spravodajkyňa na vlastnú zodpovednosť vyhlasuje, že informácie jej neposkytol žiadny subjekt ani osoba, ktoré treba uviesť v tejto prílohe podľa článku 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku.